

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Pastuszko (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie ze skargi I. P.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn.
II AKa 329/21,

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 31 lipca 2025 r.,

na podstawie art. 12 ust. 2, 3 i 4 oraz art. 17 ust. 3 ustawy dnia 17 czerwca 2004 r.
o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu
przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora
i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki:

- 1. stwierdza, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. II AKa 329/21 nastąpiła przewlekłość postępowania;**
- 2. zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie o sygn. II AKa 329/21, w terminie trzech miesięcy od daty zwrotu akt;**
- 3. przyznaje I. P. od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie sumę pieniężną w wysokości 3000 (trzy tysiące) złotych za okres od 18 grudnia 2018 r. do 31 lipca 2025 r.;**
- 4. oddala skargę w pozostałym zakresie;**

5. nakazuje zwrócić ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie na rzecz I. P. kwotę 200 (dwieście) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

Paweł Czubik Grzegorz Pastuszko Maria Szczepaniec

[D.Z.]

UZASADNIENIE

Dnia 15 maja 2025 r. I. P. (dalej: „skarżąca”) reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniosła do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w Warszawie skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie II AKa 329/21, toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie. Zarządzeniem z 19 maja 2025 r. Przewodniczący II Wydziału Karnego Sądu Apelacyjnego w Warszawie zarządził przekazanie skargi skarżącej do Sądu Najwyższego zgodnie z właściwością rzeczową, które wykonano pismem z 19 maja 2025 r. (data prezentaty Sądu Najwyższego). W przedmiotowej skardze skarżąca wniosła o:

1. stwierdzenie, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie (II AKa 329/21) doszło do przewlekłości postępowania, przez co naruszone zostało prawo skarżącej do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki;

2. zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w Warszawie – na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł za okres od 18 kwietnia 2022 r. do 14 maja 2025 r.;

3. wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia niezwłocznego wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej i podjęcia czynności zmierzających do zakończenia postępowania.

Uzasadniając żądanie skargi, skarżąca wskazała, że sprawa karna o sygn. II AKa 329/21 toczy się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie od 18 sierpnia 2021 r., tj. od daty wpływu apelacji wniesionych od wyroku Sądu Okręgowego

w Warszawie z 27 kwietnia 2021 r. (XVIII K 55/20). Jak podała, od tego czasu upłynęły ponad 3 lata i 8 miesięcy, a sprawa nie została rozpoznana – nie wyznaczono terminu rozprawy. Powołując się na wyrok Sądu I instancji, podniosła, że w pkt IV. wyroku Sąd orzekł obowiązek naprawienia szkody w całości poprzez zapłatę wskazanej kwoty stąd ma ona interes procesowy, ale i żywotny interes majątkowy w niezwłocznym rozpoznaniu apelacji i utrzymaniu wyroku I instancji w mocy.

Następnie skarżąca podkreśliła, że pomimo wielokrotnych pism, monitów oraz bezpośrednich zapewnień przedstawicieli Sądu, nie podjęto realnych działań zmierzających do wyznaczenia terminu rozprawy. Jak przyznała, wyznaczono co prawda 5 terminów rozprawy apelacyjnej, lecz: rozprawa z 18 kwietnia 2023 r. została odroczone m.in. wobec zarządzenia o zmianie składu orzekającego; a kolejne rozprawy wyznaczone na 14 czerwca 2023 r., 31 października 2023 r., 8 grudnia 2023 r., 17 maja 2024 r. zostały zdjęte z wokandy. W dniu 10 września 2024 r. odbyło się jedynie posiedzenie, m.in. w przedmiocie wniosku o przekazanie sprawy innemu sądowi z uwagi na przewlekłość, ale również nastąpiło merytoryczne rozpoznanie wniosku o zastosowanie środka zapobiegawczego, co nie mogło nastąpić bez zapoznania się przez sędziego referenta z aktami sprawy, a mimo to rozprawa główna nie została do tej pory wyznaczona. Ponadto wskazała, że w sprawie wyznaczano kolejnych sędziów referentów (obecnie czwartego).

W uzasadnieniu skargi przywołała także fragmenty uzasadnienia postanowienia z 10 września 2024 r. w którym Sąd Apelacyjny przyznał wprost, że postępowanie nie zostało ukończone w rozsądnym terminie, wskazując m.in. na bezprawne przeniesienia sędziów i problemy organizacyjne.

Podkreśliła też, że odnosi się ze zrozumieniem do wyjaśnień Sądu w zakresie opóźnienia w rozpoznaniu sprawy co jednak nie zmienia faktu, że opóźnienie istnieje i pomimo zapewnień Sądu nie ma perspektywy na jego zakończenie.

Skarżąca zaznaczyła, że w toku postępowania objętego skargą nie wносиła o nowe dowody, ani nie przedłużała postępowania. W jej ocenie sprawa powinna być rozpoznana na podstawie materiału z I instancji.

Jak zauważyła, doświadcza ona realnej szkody w postaci przedłużającej się niepewności procesowej, zagrożenia dla skutecznego wyegzekwowania należności zasądzonej wyrokiem oraz poczucia niesprawiedliwości związanego z brakiem transparentności działania Sądu.

Wspomniała również, że znaczny wpływ spraw, problemy kadrowe i obciążenie sędziów pracą pozostają bez wpływu na stwierdzenie przewlekłości postępowania.

Sąd Apelacyjny w Warszawie nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) nie określa wprost granic temporalnych, w ramach których powinno dojść do rozpoznania sprawy, a tym samym nie wskazuje bezpośrednio czasu, po upływie którego następuje przewlekłość postępowania. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych. W świetle art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość ocenie w szczególności podlega terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny należy: uwzględnić łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi; charakter sprawy; stopień faktycznej i prawnej zawichości sprawy; znaczenie rozstrzygnięcia dla skarżącego; zachowanie się stron, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W ustawie o skardze na przewlekłość nie sprecyzowano, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W judykaturze przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 19 października 2017 r., III SPP 42/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18; 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18; 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Podkreślić ponadto należy, że prawo do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, stanowiąc element prawa do rzetelnego procesu, jest jednym z podstawowych praw człowieka określonym w Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. 1993 nr 61, poz. 284 ze zm., dalej: „EKPCz”). Przyjęcie ustawy o skardze na przewlekłość, stanowiło zresztą efekt stosowania EKPCz i wielokrotnego stwierdzenia przez Europejski Trybunał Praw Człowieka naruszenia przez Polskę prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie.

Sąd Najwyższy ustalił, że na dzień rozpatrywania przezeń skargi postępowanie przed Sądem Apelacyjnym trwa od 18 sierpnia 2021 r., tj. ponad 47 miesięcy.

Ponadto z przeprowadzonej przez Sąd Najwyższy w składzie orzekającym analizy akt sprawy II AKa 329/21 wyłania się następujący przebieg podejmowanych czynności: w dniu 18 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Warszawie przedstawił Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie akta sprawy VIII K 55/20 wraz z apelacjami wniesionymi przez pełnomocnika skarżącej (oskarżycielki posiłkowej) oraz obrońców oskarżonego; zarządzeniem z tego samego dnia Sąd Apelacyjny w Warszawie wpisał sprawę do repertorium AKa pod sygn. 329/21. W dniu 19 sierpnia 2021 r. został wylosowany sędzia sprawozdawca. W dniu 17 stycznia 2022 r. zgłosił udział w sprawie kolejny pełnomocnik skarżącej. W dniu 22 marca 2022 r. pełnomocnicy skarżącej złożyli wniosek o wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej. W odpowiedzi Sąd Apelacyjny podał, że termin

oczekiwania na wyznaczenie terminu rozprawy apelacyjnej wynosi 12 miesięcy, z zastrzeżeniem, że w pierwszej kolejności wyznaczane są sprawy, w których stosowany jest środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. W dniu 17 maja 2022 r. pełnomocnicy skarżącej wnieśli odpowiedź na apelację obrońców oskarżonego. W dniu 24 maja 2022 r. jeden z pełnomocników skarżącej zawiadomił Sąd o wygaśnięciu pełnomocnictwa. W dniu 23 września 2022 r. (k. 5008 akt Sądu Apelacyjnego) pełnomocnik skarżącej złożył wniosek dowodowy o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu w postaci pisma starszego komornika sądowego S. N. z 20 lipca 2022 r. wraz z tłumaczeniem na język polski, na okoliczność zasadności i celowości orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na rzecz skarżącej. Zarządzeniem z 21 października 2022 r., z uwagi na przeniesienie sędziego referenta do III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Apelacyjnego, sprawa została przydzielona nowemu sędziemu sprawozdawcy. W dniu 7 marca 2023 r. uzupełniono skład orzekający o dwóch pozostałych sędziów. Tego samego dnia wyznaczono rozprawę apelacyjną na 18 kwietnia 2023 r. W dniu 13 kwietnia 2023 r. obrońca oskarżonego złożył do sprawy replikę na odpowiedź pełnomocników skarżącej na apelację obrońców. W dniu 13 kwietnia 2023 r. Helsińska Fundacja Praw Człowieka wniosła do sprawy pismo stanowiące opinię prawną w przedmiocie standardów wynikających z art. 6 i 7 EKPCz, o którą zwrócił się obrońca oskarżonego. W dniu 17 kwietnia 2023 r. Naczelnik Wydziału Sądowego w Prokuraturze Regionalnej w Warszawie z uwagi na niedyspozycję prokuratora wyznaczonego wniósł o odroczenie rozprawy wyznaczonej na 18 kwietnia 2023 r. Zarządzeniem z 18 kwietnia 2023 r. z uwagi na zaplanowaną wizytę lekarską sędziego sprawozdawcy Przewodniczący II Wydziału Karnego wyznaczył sędziego zastępcę. Na rozprawie 18 kwietnia 2023 r. prokurator poparł wniosek o odroczenie rozprawy, do jego wniosku przyłączyli się pełnomocnik skarżącej i skarżąca oraz obrońcy oskarżonego. Kolejny termin rozprawy wyznaczono na 14 czerwca 2023 r. W dniu 31 maja 2023 r. skarżąca wniosła do Sądu Apelacyjnego pismo skierowane do Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. W dniu 31 maja 2023 r. Naczelnik Wydziału Sądowego w Prokuraturze Regionalnej w Warszawie zajął stanowisko w przedmiocie wniosków dowodowych zawartych w apelacjach obrońców oskarżonego. Zarządzeniem

Przewodniczącego II Wydziału Karnego z 7 czerwca 2023 r., z uwagi na zwolnienie lekarskie sędziego sprawozdawcy, zdjęto sprawę z wokandy. W dniu 5 czerwca 2023 r. pełnomocnik skarżącej wniósł do Sądu odpowiedź na pismo Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego z 13 czerwca 2023 r. ze względu na zwolnienie lekarskie sędziego sprawozdawcy, następnie jego urlop wypoczynkowy oraz przejście z dniem 1 września 2023 r. w stan spoczynku, skierowano sprawę do Systemu Losowego Przydziału Spraw (dalej: „SLPS”) celem wylosowania nowego sędziego sprawozdawcy. W dniu 13 czerwca 2023 r. wylosowany został nowy sędzia sprawozdawca. Zarządzeniem z 14 czerwca 2023 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 31 października 2023 r. Zarządzeniem Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 września 2023 r. przedmiotową sprawę przydzielono kolejnemu sędziemu sprawozdawcy. W dniu 11 września 2023 r. dokonano losowania sędziego sprawozdawcy oraz pozostałych członków składu orzekającego i o tak wylosowanym składzie zawiadomiono strony. W dniu 13 października 2023 r. sędzia sprawozdawca złożyła wniosek o wyłączenie jej od rozpoznania przedmiotowej sprawy wskazując, że z jednym z obrońców oskarżonego reprezentują innego sędziego w postępowaniu dyscyplinarnym i postanowieniem z 20 października 2023 r. w sprawie II AKo 377/23 została wyłączona od rozpoznania sprawy II AKa 329/21. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego z 23 października 2023 r., w związku z treścią postanowienia z 20 października 2023 r., zdjęto sprawę z wokandy wyznaczoną na 31 października 2023 r. oraz skierowano sprawę do SLPS celem wylosowania nowego sędziego sprawozdawcy. W dniu 23 października 2023 r. wylosowano nowego sędziego sprawozdawcę i pozostałych członków składu orzekającego. W dniu 2 listopada 2023 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 8 grudnia 2023 r. W dniu 31 października 2023 r. skarżąca za pośrednictwem poczty mailowej, a następnie w wersji papierowej 6 listopada 2023 r. złożyła do sprawy wniosek o zaktualizowanie danych o karalności oskarżonego oraz o jego źródłach dochodu i stanie majątkowym. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego w sprawie wyznaczonej na 8 grudnia 2023 r. w miejsce sędziego – członka składu orzekającego wyznaczono sędziego zastępcę. Pismem z 5 grudnia

2023 r. skarżąca wniosła o wyłączenie sędziego sprawozdawcy wskazując w treści uzasadnienia wniosku na fakt dotknięcia tego sędziego decyzjami Prezesa Sądu Apelacyjnego oraz jako wyrazicielki poglądów o konieczności dokonywania oceny statusu zawodowego innych sędziów powołanych przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: „KRS”) w składzie wyłonionym przez Sejm RP. Postanowieniem z 7 grudnia 2023 r. w sprawie II AKo 431/23 wniosek skarżącej nie został uwzględniony. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego z 7 grudnia 2023 r. sprawę zdjęto z wokandy z uwagi na zmianę sędziego sprawozdawcy, obszerność zgromadzonego materiału dowodowego oraz jej skomplikowany charakter, co wykluczało możliwość należytego przygotowania się do jej rozpoznania przez kolejnego zastępcę w pozostałym czasie. Zarządzeniem z 20 lutego 2024 r. wyznaczono termin rozprawy na 17 maja 2024 r. W dniu 5 kwietnia 2024 r. sędzia – członek składu orzekającego złożyła wniosek o wyłączenie jej od rozpoznania przedmiotowej sprawy na podstawie art. 41 k.p.k. podniosła kwestię swojego powołania na stanowisko sędziego dokonanego przez Prezydenta RP na wniosek KRS ukształtowanej po 2017 r. i postanowieniem z 9 kwietnia 2024 r. w sprawie II AKo 176/24 została ona wyłączona od rozpoznania przedmiotowej sprawy. Zarządzeniem z 16 kwietnia 2024 r. Zastępca Przewodniczącego II Wydziału Karnego w miejsce wyłączonego sędziego nie będącego sędzią sprawozdawcą wyznaczył sędziego zastępcę zgodnie z listą. W dniu 9 maja 2024 r. sędzia sprawozdawca złożyła wniosek o zdjęcie sprawy z wokandy z 17 maja 2024 r. z uwagi na obszerność sprawy wskazując, że przygotowanie się do jej rozpoznania wymaga kilku tygodni, mimo iż została ona skierowana do jej referatu kilka miesięcy wcześniej, zaś „poprzednie kierownictwo wydziału takiego czasu nie uwzględniało, wyznaczając hurtowo sprawy oraz kilka dni orzeczniczych w tygodniu”. Zarządzeniem Przewodniczącego II Wydziału Karnego z 10 maja 2024 r. uwzględniono wniosek sędziego sprawozdawcy oraz wskazano, żeby wyznaczyć termin rozprawy po sporządzeniu planu na wrzesień. W piśmie z 25 maja 2024 r. skarżąca wykazała pełne zrozumienie co do wyjaśnień Przewodniczącego II Wydziału Karnego zawartego w piśmie z 15 maja 2024 r., jednak wniosła o przeniesienie sprawy do innego mniej obciążonego wydziału.

W dniu 28 maja 2024 r. pełnomocnik skarżącej (oskarżycielki posiłkowej) wniósł o skierowanie sprawy na posiedzenie w celu przesłuchania oskarżonego i wydania postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego oraz o wyznaczenie terminu posiedzenia przed 15 lipca 2024 r. Zarządzeniem z 26 czerwca 2024 r. wyznaczono termin posiedzenia na 10 września 2024 r. w sprawie wniosku skarżącej. W dniu 26 lipca 2024 r. obrońcy oskarżonego wnieśli odpowiedź na wniosek skarżącej. W dniu 10 września 2024 r., na posiedzeniu po rozpoznaniu wniosków skarżącej, Sąd Apelacyjny postanowieniem 10 września 2024 r. nie uwzględnił wniosków skarżącej o zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego ani o przekazanie sprawy innemu sądowi (wydziałowi) apelacyjnemu. Pismem z 27 listopada 2024 r. skarżąca podziękowała za złożone wyjaśnienia wyraziła pełne zrozumienie wobec szeregu trudności oraz sytuacji wydziału i – jak zaznaczyła – z nadzieją i zadowoleniem przyjęła informację o planowanym wyznaczeniu rozprawy oraz o zakończeniu przedmiotowej sprawy jeszcze w roku obecnym (k. 5350 akt Sądu Apelacyjnego).

Zgodnie z treścią notatki urzędowej z 7 stycznia 2025 r. skarżąca skontaktowała się z sekretariatem Wydziału Karnego celem uzyskania informacji, czy w jej sprawie został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, informując, że będzie kontaktować się po 10 stycznia 2025 r. W dniu 4 marca 2025 r. została sporządzona kolejna notatka zawierająca informację o ponownym skontaktowaniu się skarżącej z sekretariatem Wydziału celem uzyskania informacji, czy został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej. Przekazała, że będzie się kontaktować po 10 marca 2025 r. W dniu 6 marca 2025 r. pełnomocnik skarżącej złożył do sprawy stanowisko wobec apelacji obrońców oskarżonego wobec powzięcia przez skarżącą informacji o planowanym terminie wyznaczenia rozprawy na przełomie marca i kwietnia 2025 r. W dniu 1 kwietnia 2025 r. została sporządzona kolejna notatka zawierająca informację o ponownym skontaktowaniu się skarżącej z sekretariatem Wydziału celem uzyskania informacji czy został wyznaczony termin rozprawy apelacyjnej, który zgodnie z zarządzeniem miał być wyznaczony na przełomie kwietnia i maja. W treści notatki widnieje następujący zapis „Poinformowałam w/w, że od ostatniego kontaktu telefonicznego

z sekretariatem tut. Wydziału nic nie uległo zmianie i termin w sprawie nie został jeszcze wyznaczony” (k. 5382 akt Sądu Apelacyjnego). W dniu 4 kwietnia 2025 r. pełnomocnik skarżącej wniósł do Sądu Apelacyjnego wniosek o niezwłoczne skierowanie sprawy na rozprawę celem rozpoznania złożonych apelacji.

Jednocześnie Sąd Najwyższy ocenił, że charakter, stopień faktycznej i prawnej zawichości sprawy nie stanowił przeszkody do jej rozpoznania. Także zachowanie się stron w sprawie, w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania, nie miało wpływu na powyższe. W związku z powyższym Sąd Najwyższy stwierdził przewlekłość postępowania.

Skarga na przewlekłość postępowania i związana z nią możliwość przyznania skarżącej, na jej żądanie, od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 2000-20 000 zł, w znacznej mierze służy wymuszeniu na państwie takiej organizacji wymiaru sprawiedliwości, która umożliwi rozpoznanie sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2013 r., III SPP 242/13). Obok swoistej sankcji dla państwa za niewłaściwe zorganizowanie wymiaru sprawiedliwości, suma pieniężna, o której jest mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość, pełni funkcję rekompensaty dla strony za doznaną szkodę niematerialną, będącą wynikiem przewlekłości. Nie jest to więc odszkodowanie za poniesione straty i utracone korzyści (art. 361 § 2 k.c.) lub zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w rozumieniu art. 445 k.c. Ustawodawca wprowadza przy tym zasadę, że strona, której skargę uwzględniono, może w odrębnym postępowaniu dochodzić naprawienia szkody ze stwierdzonej przewlekłości (art. 15 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość). Konsekwentnie sumę, o której jest mowa w ustawie o skardze na przewlekłość, uznać należy za wstępną (tymczasową) rekompensatę z tytułu doznanej szkody niematerialnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 8 maja 2013 r., III SPP 51/13; 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18).

W przedmiotowej sprawie skarżąca wniosła o przyznanie od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł, zakreślając przy tym ramy czasowe przewlekłości, która jej zdaniem miała miejsce, tj. od 18 kwietnia 2022 r. do 14 maja 2025 r.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość wysokość sumy pieniężnej, o której mowa we wskazanym przepisie, wynosi nie mniej niż 500 zł za każdy rok dotychczasowego trwania postępowania, przy jednoczesnym uwzględnieniu jej wartości minimalnej na poziomie 2000 zł.

Mając na uwadze treść art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość oraz postanowienia EKPCz i ukształtowane orzecznictwo Sądu Najwyższego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, irrelewantne dla sprawy pozostaje wskazanie przez skarżącą, za jaki okres domaga się dochodzonej kwoty.

Należy podkreślić, że od dnia wpływu apelacji pełnomocnika skarżącej i obrońców oskarżonego do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 18 sierpnia 2021 r., do dnia rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi, tj. 31 lipca 2025 r., upłynęło ponad 47 miesięcy. Jednocześnie wypada zauważyć, że postępowanie sądowe zostało zainicjowane wniesieniem przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście do Sądu Okręgowego w Warszawie 18 grudnia 2018 r. aktu oskarżenia przeciwko oskarżonemu o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., gdzie w sprawie skarżąca występuje w roli oskarżyciela posiłkowego. Oznacza to, iż łączna długość postępowania sądowego wynosi ponad 6 lat.

Biorąc pod uwagę powyższe, w tym przebieg postępowania przed Sądem Apelacyjnym i podejmowane działania przez poszczególnych sędziów, a także szczególny rodzaj sprawy i jej znaczenie dla skarżącej, Sąd Najwyższy uznaje, że odpowiednia jest kwota 3000 zł za okres od 18 grudnia 2018 r. do 31 lipca 2025 r. Tym samym w pozostałym zakresie żądanie skargi oddala.

Z uwagi na stwierdzoną przewlekłość postępowania i wniosek skarżącej a zarazem brak wyznaczenia terminu rozpoznania sprawy, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, zaleca Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie wyznaczenie terminu rozprawy w sprawie II AKa 329/21 w terminie trzech miesięcy od dnia zwrotu akt sprawy.

Na podstawie art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość zwrócono skarżącej opłatę od skargi w wysokości 200 zł.

Sąd Najwyższy w rozpoznawanej sprawie nie orzekł o kosztach pełnomocnika skarżącej za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania z uwagi na brak takowego wniosku.

Paweł Czubik Grzegorz Pastuszko Maria Szczepaniec

[D.Z.]

[a.ł]